

Interna myndighetsnämnden

Datum och tid Torsdagen den 30 januari 2025 klockan 15.00–15.55, Parkgården, Lilla salen

Beslutande

Ledamöter Christian Due (M), ordförande
Lars-Åke Engström (-)
Peo Rosander (S), justerare

Övriga närvarande

Ersättare Stig Nilsson (KD)
Lars-Erik Lundahl (LPo)
Anders Lennström (C)

Tjänstepersoner Malin Lundin, nämndsekreterare
Christine Berggren, enhetschef miljö och bygg
Oscar Hedén, livsmedelsinspektör, § 1-2
Sandra Andersson, verksamhetsutvecklare, § 1-3

Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll

Justeringen har tillkännagivits på kommunens anslagstavla.

Protokollet justerades 2025-01-30

Tillkännagivandet publiceras 2025-01-31

Publiceringen av tillkännagivandet upphör 2025-02-22

Underskrifter

Protokollet har signerats digitalt av Christian Due, ordförande, Peo Rosander, justerare och Malin Lundin, sekreterare.

Innehåll

§ 1 Godkännande av dagordning	3
§ 2 Kontrollplan 2025-2027, livsmedel	4
§ 3 Tillsynsplan 2025-2027, miljö- och hälsoskydd.....	6
§ 4 Redovisning av anmälda delegationsbeslut.....	9
§ 5 Information från miljö- och byggchefen	10

§ 1

Godkännande av dagordning

Beslut

Godkänner dagordningen.

Sammanfattning

Dagordningslistan är beslutad av ordföranden och utsänd med kallelsen. Nämnden kan på sammanträdet, med ett majoritetsbeslut lägga till eller ta bort ärenden.

§ 2

Kontrollplan 2025-2027, livsmedel

Diarienummer: IMN-2024-65

012

Beslut

Interna myndighetsnämnden beslutar att godkänna förslag till kontrollplan för livsmedelskontroll 2025-2027 med fokus på år 2025.

Sammanfattning

Syftet med planen är att beskriva hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Den kan liknas vid den tillsynsplan som tas fram enligt miljöbalken. Innehållet i kontrollplanen är styrt av 3 § Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:21) om offentlig kontroll av livsmedel.

Planen ska omfatta:

- En bedömning av behovet av kontroll utifrån klarlagda risker för människors hälsa och konsumenternas intressen.
- Myndighetens prioriteringar för varje år vad gäller kontroll av anläggningar, anläggningstyper, varor, varuslag eller områden för kontroll.
- Hur myndigheten avser att använda olika kontrollmetoder, särskilt provtagning och analys.
- De personella, ekonomiska och andra resurser som myndigheten behöver för att kunna fullgöra sina kontrolluppgifter.
- Hur inriktning, mål och prioriteringar i Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan har beaktats.
- Hur myndighetens utvärderingar av genomförd kontroll har beaktats.

Kontrollplanen är framtagen utefter dessa krav och sträcker sig över en treårsperiod, 2025-2027 med fokus på år 2025.

Ekonomi

Kontrollplanen bedöms kunna utföras i sin helhet med befintliga tilldelade resurser och bedöms i nuläget inte påverka ekonomin ytterligare.

Beslutsunderlag

Följande handlingar ligger till grund för beslutet:

- Behovsutredning för miljö- och hälsoskydd samt livsmedel, 2025-2027 (SBN 2024-09-03, § 67)
- Kontrollplan 2025-2027, livsmedel (förslag)
- Tjänsteutlåtande, 2024-12-20

Föredragande

Ärendet föredrogs av Oscar Hedén, livsmedelsinspektör.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut, förvaltningens, och att arbetsutskottet bifaller det.

Protokollsbilaga

Kontrollplan 2025-2027, livsmedel

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen Västra Götalands Län, lansstyrelsen@vastragotaland.se

SVENLJUNGA
KOMMUN

plan

Kontrollplan 2025-2027, livsmedel

Beslutat av	Interna myndighetsnämnden
Beslutandedatum	2025-01-30
Ansvarig	Enhetschef miljö och bygg
Revideras	Vid behov
Följas upp	Årligen

Innehållsförteckning

Inledning	4
1.1 Tillsynsmyndighetens behov och tillgängliga resurser	4
1.2 Prioriteringar	4
2. Kontrollplan 2025-2027, Livsmedel	5
2.1 Lagkrav	5
2.2 Organisation.....	6
2.3 Mål och inriktning	6
2.3.1 NKP – Den nationell kontrollplanen.....	6
2.3.2 Kommunfullmäktiges mål	8
2.3.3 Interna mål för livsmedelskontrollen.....	9
2.4 Styrd tillsynstid.....	9
2.5 Händelsestyrd tid	10
2.6 Behovsprioriterad tid	10
2.7 Kontrollmetoder	10
2.8 Finansiering	11
2.9 Övriga arbetsområden för livsmedelsinspektör	11
2.9.2 Digitalisering	11
2.9.3 ABP-kontroll	11
2.9.4 Material i kontakt med livsmedel (FCM).....	11
2.9.5 Krav för vissa verksamheter att erbjuda servering i flergångsförpackningar	12
2.10 Kompetens	12
2.10.1 Behov och tillgång.....	12
2.10.2 Nätverk.....	12
2.10.3 Projekt	13
2.10.4 Utbildningar och informationsträffar	13
2.11 Opartiskhet	13

2.12 Befogenheter	13
2.13 Utrustning, utrymmen och provtagning	13
2.14 Registrering av anläggningar.....	14
2.15 Rutiner och enhetlighet	14
2.16 Uppföljning och utvärdering av kontrollen.....	15
2.17 Beredskap	15

Inledning

Tillsynsmyndighetens kontrollplan sträcker sig över 3 år, 2025-2027. kontrollplanen tas fram utifrån verksamhetens faktiska tillgångar på resurser och utifrån det behov som har angetts i behovsutredningen.

Detaljerad planering av livsmedelsanläggningar finns i separat exceldokument där man har sammanställt de kontroller som är planerade mellan 2025-2027.

Enligt livsmedelsverkets riskklassningsmodell från 2024 ska kontrollfrekvens per 5 år fastställas. Den excelbaserade pågående kontrollplanen sträcker sig således över 5 år. Dokumentet ett så kallat levande dokument där utförd tillsyn registreras under året, eventuellt nya kontrollområden läggs till samt att verksamheter läggs till och tas bort kontinuerligt. Dokumentet ger en överblick över utförd tillsyn och används vid avstämningar med enhetschef under året.

1.1 Tillsynsmyndighetens behov och tillgängliga resurser

Miljö- och byggenheten kommer att ha ca 0,6st årsarbetskrafter (livsmedelsinspektör) som arbetar med livsmedelskontroll under 2025.

Livsmedelsinspektören lägger resterande tid (0,4 åa) inom hälsoskyddsområdet. Denna tid är inlagd i tillsynsplan för miljö och hälsoskydd.

Övrig personal som livsmedelskontrollen har knuten till sig är enhetschef, verksamhetsutvecklare och en administratör. Behovet av dessa tjänster är detsamma som finns tillgängligt.

1.2 Prioriteringar

Enheten gör bedömningen att verksamheten med nuvarande resurser klarar det som Sveriges kommuner och regioner, SKR, beskriver som basbehov vilket omfattar styrd tillsynstid¹ och händelsestyrd tid² inom alla arbetsområden.

Enligt enhetens mål kopplat till kommunfullmäktiges mål nr 1 kommer miljö och byggenhetens inte att bortprioritera skolkök om det uppstår resursbrist.

Om all planerad kontroll inte kan utföras under året ska de verksamheter med hög riskklass prioriteras. Om alla högriskverksamheter inte hinner kontrolleras ska de

¹ Styrd tillsynstid innebär tillsyn på verksamheter som har en fastställd årlig kontrolltid samt övriga obligatoriska uppgifter.

² Händelsestyrd tid är alla inkommande händelser i form av ansökningar, anmälningar, klagomål, remisser etc.

som haft längst tid sedan föregående kontroll prioriteras. Interna mål kan även komma att påverka ordningen.

2. Kontrollplan 2025-2027, Livsmedel

Kontrollplan är motsvarande vad som inom miljöbalkens arbetsområden kallas för tillsynsplan.

Planen omfattar verksamheter inom både samhällsbyggnadsnämndens och interna myndighetsnämndens områden. En tydligare förteckning av vilka objekt som hör till respektive nämnd återfinns i den excelbaserade kontrollplanen. En förenklad version finns att se som bilaga till denna kontrollplan. I bilagan ges en överblick över vilka verksamhetstyper som kontrolleras och kontrollmetoder.

2.1 Lagkrav

3§ Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:21) om offentlig kontroll av livsmedel.

Kontrollmyndigheten ska årligen fastställa en plan för myndighetens livsmedelskontroll och ska ge en övergripande bild av myndighetens planerade kontroll. Planen ska avse en period om minst tre år och omfatta samtliga områden som myndigheten ansvarar för. Planen ska omfatta:

- En bedömning av behovet av kontroll utifrån klarlagda risker för människors hälsa och konsumenternas intressen.
- Myndighetens prioriteringar för varje år vad gäller kontroll av anläggningar, anläggningstyper, varor, varuslag eller områden för kontroll.
- Hur myndigheten avser att använda olika kontrollmetoder, särskilt provtagning och analys.
- De personella, ekonomiska och andra resurser som myndigheten behöver för att kunna fullgöra sina kontrolluppgifter.
- Hur inriktning, mål och prioriteringar i Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan har beaktats.
- Hur myndighetens utvärderingar av genomförd kontroll har beaktats.

Planen ska uppdateras vid behov

Kontrollplanen sammanställs i möjligaste mån först efter att en behovsutredning blivit fastställd och att resurser blivit tilldelade.

Utöver de specifika lagarna för varje område styrs enheten av förvaltningslagen. Den ligger som en grundsten för all vår myndighetsutövning. Den säger att det arbete som enheten utför ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

2.2 Organisation

Livsmedelsverket är den centrala myndigheten för livsmedelskontroll i Sverige.

Livsmedelskontrollen på verksamheter som hanterar, bereder och förädlar livsmedel i Sverige utförs dels av Livsmedelsverket och dels av kommunala myndigheter. Länsstyrelsen har ansvaret för livsmedelskontrollen i primärproduktionen. (Primärproduktion är ett begrepp som används beskriva verksamheter på gård eller liknande nivå. Att odla och skörda grönsaker, föda upp djur före slakt, producera ägg och mjölk, fiska och jaga är några exempel)

Samhällsbyggnadsnämnden och interna myndighetsnämnden i Svenljunga kommun ansvarar för livsmedelskontrollen i Svenljunga kommun.

Inom Samhällsbyggnadsförvaltningen är det Miljö- och byggenheten som utför livsmedelskontroll.

Miljö- och byggenheten har 1st, 0,6åa livsmedelsinspektör vars arbetsuppgifter omfattar all kontroll enligt livsmedelslagstiftningarna i kommunen samt rapportering och, registrering, information och rådgivning. Livsmedelsinspektören har även huvudansvar att planera kontroller, uppdatera rutiner, ta till sig och förvalta ny lagstiftning och om möjligt utveckla och effektivisera tillsynen.

2.3 Mål och inriktning

I arbetet med livsmedelskontrollen beaktas målen i den nationella kontrollplanen (NKP) och kommunfullmäktiges mål.

2.3.1 NKP – Den nationell kontrollplanen

Målen i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan (NKP) är att "skydda människors och djurs hälsa och växters sundhet samt att värna om konsumenternas intressen". Den nationella kontrollplanen är styrande för alla myndigheter i livsmedelskedjan och i den finns myndigheternas gemensamma mål samlade. I den beskrivs också hur kontrollen i livsmedelskedjan är planerad, organiserad, hur den genomförs, följs upp och utvecklas.

Miljö- och byggenheten arbetar för att uppfylla målen i NKP genom att hålla sig uppdaterad om dess innehåll och implementera den i planeringen av

livsmedelskontrollen, bland annat genom att aktivt arbeta med de operativa målen.

De övergripande målen i NKP:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

Till de övergripande målen har effektmål tagits fram inom fyra fokusområden:

- **Säkert dricksvatten**
För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvatten minska.
- **Mikrobiologiska risker**
Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobakter, listeria, ehec/vtec och norovirus.
- **Kemiska risker**
Minska hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (fokus dioxiner och PCBer), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan.
- **Information i livsmedelskedjan**
Information om livsmedel och om livsmedelsproducerande djur och växter kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

(Från 2026 kommer en ny målstruktur att användas)

Till effektmålen finns det 20stn operativa mål

Med hjälp av operativa mål ska kontrollen bli mer verkningsfull inom särskilt utpekade områden, syftet är att göra verklig skillnad. De för kommunen relevanta operativa målen har tagits in i den excelbaserade kontrollplanen och på så vis integrerats i den ordinarie kontrollen. Resultatet av kontrollerna rapporteras till Livsmedelsverket årligen.

Samordnade kontrollprojekt

Livsmedelsverket samordnar kontrollprojekt inom vissa områden som prioriteras i NKPN. Myndigheterna deltar på frivillig basis och genomför projekten inom ramen för den ordinarie planerade kontrollen. Under 2025 planerar SLV ett projekt inom material i kontakt med livsmedel (FCM). Det finns inga registrerade FCM-verksamheter i Svenljunga.

2.3.2 Kommunfullmäktiges mål

Kommunen har fullmäktigemål, nämndsmål och enhetsmål som tillsammans med behovsutredningen kan ligga till grund till prioriteringar i kontrollplan. Hur man arbetar med dem tydliggörs bland annat i enhetens verksamhetsplan. Målen sträcker sig över en mandatperiod.

Följande mål har beaktats inom livsmedelskontrollen:

Fullmäktigemål 1: Vi ger barn och unga upp till 30 år förutsättningar för fortsätta studier, sysselsättning och arbete

Nämndmål 1.1: Samhällsbyggnadsnämnden ska skapa och bibehålla stimulerande livsmiljöer samt bidra till en hälsosammare livsstil för barn- och unga

Miljö- och byggenhetens mål: Miljö- och hälsomässigt säker miljö för barn och unga

Aktivitet för att uppnå mål:

Vi eventuellt prioritering i kontrollplanen ska kök i skolor, förskolor och fritidshem prioriteras högt.

Fullmäktigemål 2: God ekonomisk hushållning

Nämndmål 2.1: Samhällsbyggnadsnämnden ska genom hållbar konsumtion och produktion anpassa verksamheten till ett förändrat klimat.

Aktivitet för att uppnå mål:

Kontinuerliga uppföljningar av nedlagd och debiterad tid.

Fullmäktigemål 3: Vi skapar en attraktiv kommun för alla

Nämndmål 3.1: Samhällsbyggnadsnämnden ska bidra till kommunens tillväxt och attraktivitet genom att utveckla och bevara kommunens värden.

Miljö- och byggenhetens mål: Vi ska ge en god och enhetlig service till dem som vi är till för.

Aktivitet för att uppnå mål:

80 % av inspektionsmeddelandena ska skickas ut inom 3 veckor

Fullmäktigemål 4: Vi bidrar till minskad miljö- och klimatbelastning

Nämndmål 4.1: Samhällsbyggnadsnämnden ska värna om kommunens vatten

Aktivitet för att uppnå mål:

Vid livsmedelskontroll informera om olika metoder för att minska matsvinn och vad livsmedelslagstiftningen medger inom området.

2.3.3 Interna mål för livsmedelskontrollen

Samsyn med andra kommuner

Målet är att jämföra kontrollprocessen, bland annat bedömning av grund till avvikelser och uppnå samsyn med övriga kommuner i Sverige och framförallt Sjuhärad. Enheten har som mål att utföra eller närvara vid minst en livsmedelskontroll per år tillsammans med inspektör från annan kommun.

2.4 Styrd tillsynstid

Med styrd tillsynstid menas den kontroll som ska utföras enligt den frekvens som tilldelas respektive verksamhet i samband med riskklassning. Riskklassning sker vid registrering gav verksamhet och vid förändring i befintliga verksamheter. En livsmedelskontroll beräknas ta ca 3-4 timmar, man räknar även in för- och efterarbete i den tiden.

Majoriteten av verksamheterna inom livsmedelskontrollen får mindre än 1 besök per år, och andra mellan 1 till 3 besök per år beroende på vilken kontrollfrekvens som de tilldelats. Från och med 1 januari 2024 använder vi livsmedelsverkets riskklassningsmodell som fastställdes 2023. Tillsynen planeras in jämt fördelat över åren och anpassas till respektive verksamheters öppettider och tillgänglighet.

Livsmedelskontrollen utförs riskbaserat och med fokus på målen i NKP, det vill säga att de områden inom respektive verksamhet där inspektören identifierar störst risker kontrolleras i första hand. Bedömning av vilka områden inom respektive verksamhet som bör kontrolleras avgörs vid den övergripande planeringen i den excelbaserade kontrollplanen, det kan även bestämmas och ändras vid förberedelser inför respektive kontroll enligt verksamhetens rutin.

Kontrollbesöken fördelas jämt under året. En övergripande planering inför nytt år sker i slutet av föregående år. Hänsyn tas till bland annat säsongsstyrda verksamheter och extra behov av uppföljning av tidigare avvikelser.

I största möjliga mån planeras kontrollbesöken att vara så effektiva som möjligt med tanke på restid. Kommunen har flera mindre orter som ligger långt ifrån centralorten. Detta innebär i sin tur att olika verksamhetsinriktningar kontrolleras under samma dag. Till exempel, butik, skola, och äldreomsorg.

Om all planerad kontroll inte kan utföras under året ska de verksamheter som klassats som "högrisk" prioriteras. Om alla högriskverksamheter inte hinner kontrolleras ska de som haft längst tid sedan föregående kontroll prioriteras. Interna mål kan även komma att påverka ordningen.

Under 2025 beräknas ca 60st kontroller utföras som styrd tid. Varav ca 20st hanteras av Interna myndighetsnämnden.

2.5 Händelsestyrd tid

Inkommande ärenden uppskattas att bli som tidigare år och består av; avregistrering eller registrering av livsmedelsverksamheter (ca 10st), ett fåtal klagomål, misstänkta matförgiftningar och ärenden initierade av rapporter från RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed), vilket är ett internationellt system där man får in rapporter om livsmedel som inte längre får saluföras av olika anledningar.

Uppföljande kontroller på grund av brister hos verksamheten (ca 15st). Kan vara både fysiska besök samt bevis om åtgärder som lämnats på annat sätt.

2.6 Behovsprioriterad tid

Det finns endast en begränsad del behovsprioriterad tid inom nämnda områden. Den kan bland annat läggas på inventering/kartläggning verksamheter, informationsutskick och informationsmöten, myndighetssamverkan.

2.7 Kontrollmetoder

De kontrollmetoder som används är inspektion, revision och provtagning.

- **Inspektion** är den vanligaste metoden och utförs i första hand oanmäld, Vid inspektion kan verifiering av rengöring vara tillämplig med hjälp av tryckplattor eller ATP-mätare för att utrustning är tillräckligt rengjord.
- **Revision** utförs som första kontroll på nystartade verksamheter och vid behov. Behov anses vara ungefär vart tredje till femte år beroende på verksamheten omfattning.
- **Provtagning** av livsmedel används vid minst 1 tillfälle per år. 3-4 verksamheter kontrolleras vid det tillfället. Provtagning utförs även vid misstänkt matförgiftning och liknande.
- Proverna analyseras av ett laboratorium ackrediterat av Swedac. Provtagning kan till exempel användas till att utesluta att ett livsmedel

innehåller för höga halter av patogena mikroorganismer eller att verifiera att ett kött är från det djurslag som presenteras för kund.

2.8 Finansiering

Kontrollen ska finansieras av avgifter. Avgiften ska bland annat täcka kostnader för personal, lokaler och annan utrustning.

Timtaxan är uträknad efter SKR:s modell.

Bestämmelser om avgifter finns i kommunens styrdokument "Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelslagstiftningen" som fastställdes 2022-09-05.

2.9 Övriga arbetsområden för livsmedelsinspektör

2.9.2 Digitalisering

Fortsatt arbete med kommunens digitalisering kommer att ske genom att medverka till att ta fram digitala tjänster, framförallt för att samla in information vid registrering och riskklassning. En omprioritering har skett i planeringen och prioriteringen av vilka e-tjänster som ska skapas. De som berör livsmedel har nedprioriteras.

2.9.3 ABP-kontroll

Kommunen ansvarar för kontroll inom området animaliska biprodukter. Vid planering av kontrollen används jordbruksverkets vägledning "Riktlinjer för kommunens riskanalys". Cirka 1-3 kontroller utförs per år i samband med ordinarie livsmedelskontroll.

Kontrollresultaten rapporteras årligen i Jordbruksverkets enkätverktyg.

2.9.4 Material i kontakt med livsmedel (FCM)

Kommunerna har ansvaret för kontroll av FCM. I slutet av 2023 publicerade Livsmedelsverket modell för riskklassning av dessa verksamheter samt ta fram vägledning för kommunens kontroll för publicering 2025. I dagsläget har inga verksamheter som hanterar FCM registrerats i kommunen.

2.9.5 Krav för vissa verksamheter att erbjuda servering i flergångsförpackningar

Den 1 januari 2024 träder förordning SFS 2021:996. Den innehåller regler om att vissa livsmedelsverksamheter måste erbjuda flergångsalternativ till sina kunder. Arbetet med att informera och upprätthålla reglerna läggs tillsvidare på livsmedelsinspektör. Under början av 2024 skickades information ut till berörda verksamheter. Ett nytt informationsutskick är planerat till 2026 när reglerna skärps ytterligare.

2.10 Kompetens

2.10.1 Behov och tillgång

Enheten har en (1) person med fördjupade kunskaper inom livsmedelskontroll. I maj 2021 sammanställdes en förteckning över behov och tillgänglig kompetens inom miljöenhetens arbetsområden. Sammanställning utfördes i form av en så kallad "kompetensros". Resultatet visade att det finns tillräckligt kompetens för att utföra livsmedelskontroll. Inga personalförändringar har skett sedan dess.

På grund av att fördjupad kompetens endast finns hos 1st inspektör är enheten extra sårbar för personalbortfall. Man har upprättat ett samverkansavtal mellan kommunerna inom Sjuhärad vilket ger oss möjlighet att få hjälp med kontroller vid eventuellt personalbortfall. Det kräver dock att andra kommuner har resurser att avvara.

Enhetschef och livsmedelsinspektör har möten 1 gång per månad. På dessa möten diskuteras frågor som rör livsmedelskontrollen. Enhetschefen får genom dessa möten en bild av läget och kan tillsammans med inspektören planera och prioritera det fortsatta arbetet.

2.10.2 Nätverk

Nätverksträffar arrangeras 3-4 gånger per år för inspektörerna i sjuhärads kommunerna. Kommunerna turas om att arrangera och minst 1 gång per år bjuds representant från smittskyddsenheten Västra Götaland in till mötet i Borås. På träffarna avhandlas aktuella ämnen som ny lagstiftning, tillsynsområden, kontrollmetoder samt diskussioner om bedömningar i kontrollen. Nätverksträffarna ska bidra till likvärdig kontroll inom kommunerna samt höja kompetensen bland inspektörerna. Även mellan nätverksträffarna diskuteras frågor

med enstaka eller mindre grupper av inspektörer. För Svenljunga kommun är detta till stor nytta och används i stor utsträckning.

2.10.3 Projekt

Enhetens livsmedelsinspektör planerar inte att delta i några interna eller externa projekt under 2025 på grund av andra prioriteringar.

2.10.4 Utbildningar och informationsträffar

Utbildningar/informationsträffar som arrangeras av Länsstyrelsen, Livsmedelsverket och SKR prioriteras. Målet inom enheten är att delta på samtliga relevanta utbildningar och träffar.

2.11 Opartiskhet

Den som utför kontroll ska vara opartisk och inte ha intressekonflikter med verksamheter som kontrolleras.

Kommunen har en intern myndighetsnämnd som ska vara opartisk i ärenden då kontroll utförs på verksamheter inom den egna förvaltningen.

Vid eventuellt jäv inom nämnderna ska detta tillkännages av den som upplever sig som jävig.

Bisysslor ska enligt kommunens rutiner rapporteras till förvaltningschef som avgör om bisysslan är lämplig tillsammans med den anställdes befattning.

2.12 Befogenheter

Livsmedelsinspektören har möjlighet att ta beslut för att säkerställa att osäkra livsmedel tas bort från, eller hindras komma ut på marknaden.

Vilka beslut som delegerats återfinns i interna myndighetsnämndens delegationsordning. Om inte livsmedelsinspektör är närvarande har enhetschef och förvaltningschef samma befogenheter.

2.13 Utrustning, utrymmen och provtagning

Enheten har tillgång till avskilt utrymme där provtagningsutrustning förvaras samt en frys för kylklampar.

Det finns en mindre kyl där mindre mängder omhändertagna livsmedel kan förvaras. Om det blir aktuellt med förvaring av större mängder omhändertagna livsmedel där det bedöms trovärdigt att livsmedlen kan lämnas tillbaka efter

åtgärd, till exempel ommärkning, kan det vara rimligt att tillfälligt hyra en tillfällig frys eller kylutrymme.

Om bedömningen görs att det är troligt med beslut om att de omhändertagna livsmedlen kommer att kasseras kan man överväga att kassera dem omedelbart.

Det finns 1st termometer som kalibreras på ackrediterad firma 1 gång varje år.

Det finns tillräckligt med ändamålsenliga skyddskläder och skyddsutrustning såsom skoskydd. Kläder tvättas regelbundet vid behov och förvaras i separat garderob.

Provtagning används som kontrollmetod minst 1 gång per år, delvis för att säkerställa att rutinen för provtagning fungerar. Vilka livsmedel som analyseras och vilka parametrar eller provtagningspaket som ska användas bestäms före kontrollen utförs och kan variera beroende på vilka risker som är aktuella vid tillfället på året. Oftast tas prover för att verifiera att verksamhetens rengöringsrutiner fungerar.

2.14 Registrering av anläggningar

Förteckning över alla aktiva livsmedelsverksamheter finns i, och ajourhålls kontinuerligt i kommunens ärendehanteringssystem EDP-Vision samt i den excelbaserade kontrollplanen.

2.15 Rutiner och enhetlighet

Enligt artikel 12 i EU-förordning (EU) 2017/625 ska den behöriga myndigheten utföra kontroll enligt dokumenterade rutiner. Dessa förfaranden ska omfatta de områden som anges i kapitel II i bilaga II och innehålla instruktioner till den personal som utför offentlig kontroll.

Kommunens rutiner finns upprättade i plattformen Infocaption som är ett verktyg för att skapa och dela arbetsrutiner, instruktioner mm. Varje medarbetare i kommunen har tillgång till Infocaption genom personlig inloggning. När en guide (rutin) skapas läggs även en påminnelse om att guiden ska granskas årligen. Påminnelsen skickas till personen som skapade guiden, denna person är även ansvarig att hålla rutinen uppdaterad.

Rutiner för livsmedelskontroll omfattar hela kontrollprocessen, från förberedelser till och med åtgärder och sanktioner. Miljö- och byggenheten har avsatt arbetstid motsvarande minst en halvdag per månad för att ta fram, utveckla och ajourhålla rutiner.

2.16 Uppföljning och utvärdering av kontrollen

Enheten har en rutin för internrevision där stickprov görs av till exempel dokument, rutiner, datasystem och verifiering av utförd kontroll. Eventuella brister sammanfattas, utvärderas och åtgärdas.

Rutinen är skapad enligt Livsmedelsverkets vägledning från kontrollwiki.

Ett ärende i enhetens ärendehanteringssystem skapas för varje tillfälle.

Vilka områden som revisionen omfattar avgörs i rutinen men kan vid behov förändras. Det kan röra sig om områden som uppmärksammas av central myndighet eller som vi uppmärksammar som utvecklingsområden inom vår egen organisation.

Syftet är att genom den här typen av uppföljning öka rättssäkerheten, effektiviteten och likvärdigheten i handläggarnas arbete. Länsstyrelse har sedan 2022 gjort uppehåll i sitt arbetet med att utföra revisioner av kommunala myndigheter för livsmedelskontroll. Kommunerna har tillsvidare fått ett större ansvar för detta.

Kontinuerlig avstämning av utförd kontroll samt sker med enhetschef under verksamhetsmöten månadsvis.

2.17 Beredskap

Det finns en rutin för beredskapsplan. Rutinen innehåller bland annat hänvisningar till rutiner för hantering av RASFF-meddelanden samt smittskydd och matförgiftningar. En mer omfattande beredskapsplan för en fungerande livsmedelskontroll och miljöskyddsverksamhet är påbörjad under 2024 och kommer att färdigställas under 2025 av enhetschef i samråd med inspektörer och handläggare.

§ 3

Tillsynsplan 2025-2027, miljö- och hälsoskydd

Diarienummer: IMN-2024-69

012

Beslut

Interna myndighetsnämnden beslutar godkänna förslag till tillsynsplan 2025-2027 för miljö- och hälsoskydd med fokus på år 2025.

Sammanfattning

Tillsynsplanen för miljö- och hälsoskydd är framtagen för period, 2025–2027 med fokus på år 2025.

Enligt miljöprövningsförordningen ska det hos tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för tillsynsmyndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Den tar upp kommande treårsperiods planering av tillsyn och vad som ska göras under året samt vad som måste bortprioriteras eller skjutas fram i tiden på grund av resursbrist.

Nedan sammanfattas tillsynsplanen inom de olika kategorierna Övrig tid, Styrd tid, Händelsestyrd tid och Behovsprioriterad tid. Varje kategori avslutas med vad som bortprioriteras under år 2025 - vilket är detsamma som att de arbetsuppgifterna kommer att flyttas fram i tiden.

Övrig tid

Här under finns den tid som inte kan räknas som handläggningstid. Det är den tid som måste läggas av enheten för att få en fungerande verksamhet. Det är bland annat utbildningar, interna möten så som enhetens möten och APT, raster och kvalitetsarbete.

Tillsynsmyndigheten har ett behov av att under kommande treårsperiod arbeta med registret över små avlopp. Registret måste uppdateras med uppgifter så att det anpassas så att miljöhandläggarna ska kunna utföra riskbaserad tillsyn.

Styrd tid och Händelsestyrd tid

Det som ska göras och som även finns med i behovsutredningen är den tid som beskrivs under Styrd tid samt Händelsestyrd tid. Under dessa två sker ingen bortprioritering av arbetsuppgifter.

Under Styrd tid finns alla B- och C-verksamheter (tillstånds- och anmälningspliktiga miljöskyddsobjekt) samt H-verksamheter (anmälningspliktiga hälsoskyddsobjekt).

Under Händelstyrd tid hittar vi inkommande ärenden så som ansökningar, klagomål, frågor från kommuninvånare etc. Inkommande händelser är delvis en effekt av utförd tillsyn.

Behovsprioriterad tid

Inom den här kategorin görs bortprioriteringar när det inte finns tillräckligt med resurser. Läs mer under sista avsnittet. Här finner vi U-verksamheter (miljöfarliga verksamheter) och UH-verksamheter (hälsoskyddsverksamheter), verksamheter som inte är anmälningspliktiga enligt miljöbalken.

Inom miljöskyddet kommer tillsyn främst ske på kommunens äldre deponier samt kommunens badanläggning.

Inom hälsoskyddet kommer tillsyn ske främst ske på rökfria miljöer på kommunens lekplatser.

Bortprioriteringar

Interna myndighetsnämndens tillsynsansvar är en så pass liten del av det totala tillsynsansvaret för miljö- och byggenheten och därför bedöms inga bortprioriteringar vara aktuella under 2025.

Ekonomi

Tillsynsplanen är framtagen utifrån nämndens fastställda resurser på miljöenheten.

Beslutsunderlag

Följande handlingar ligger till grund för beslutet:

- Behovsutredning för miljö- och hälsoskydd samt livsmedel, 2025-2027 (SBN 2024-09-03, § 67)
- Tillsynsplan 2025-2027, miljö- och hälsoskydd (förslag)
- Tjänsteutlåtande, 2024-12-19

Föredragande

Ärendet föredros av Sandra Andersson, 1:e miljöhandläggare.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut, förvaltningens, och att arbetsutskottet bifaller det.

Protokollsbilaga

Tillsynsplan 2025-2027, miljö- och hälsoskydd

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen Västra Götalands Län, lansstyrelsen@vastragotaland.se

SVENLJUNGA
KOMMUN

plan

Tillsynsplan för miljö- och hälsoskydd 2025-2027

Beslutat av	Interna myndighetsnämnden
Beslutandedatum	2025-01-30
Ansvarig	Enhetschef miljö och bygg
Revideras	Årligen
Följas upp	Årligen

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Resultat tillsynsplan	3
1. Inledning	5
1.1 Sammanfattning av behovsutredningen 2025–2027	5
1.2 Budget 2025	6
1.3 Finansiering av verksamheten	6
1.4 Förhållandet mellan behovsutredning, budgetarbete och tillsynsplan.....	7
1.5 Kompetenskrav och utbildning	7
1.6 Beskrivning av övrig tid och handläggningstid.....	8
1.7 Planering övrig tid	9
2. Beskrivning av tillsynsansvaret	10
2.1 Tillsynsansvaret.....	10
Lagstiftning.....	10
Globala målen	11
Nationella målen.....	11
EU:s vattendirektiv.....	12
Nationell strategi för miljöbalkstillsynen	12
Lokala dokument och mål.....	13
3. Respektive tillsynsområde	14
3.1 Miljöskydd.....	14
3.2 Förorenade områden	16
3.3 Hälsoskydd	18
3.4 Små avlopp.....	20
3.5 Naturvård och skyddade områden	22

Sammanfattning

Detta dokument utgör interna myndighetsnämndens (TP) avseende verksamheten för miljö- och hälsoskydd. Tillsynsplanen utgår från den antagna behovsutredningen (BU) för 2025–2027 beslutad av samhällsbyggnadsnämnden 2024-09-03 §67. Tillsynsplanen avser 2025 och innehåller vad som ska göras under året, vilka prioriteringar som gjorts samt konsekvenserna av det som prioriterats bort.

Resultat tillsynsplan

Behovsutredningen visade på ett totalt behov av resurser motsvarande 6,7 årsarbetare (ÅA) för 2025 för hela interna myndighetens verksamhet samt samhällsbyggnadsnämndens verksamhet. Specifikt visade utredningen på ett behov av resurser inom miljöbalkens område samt livsmedel.

För tillsynsplanen beräknas tillsynen inom miljöbalkens område motsvarande 5,5 årsarbetare.

Personalbudgeten för 2025 innebär att det finns utrymme för totalt 5,5 miljöhandläggare och livsmedelsinspektörer för hela verksamheten. Det är fortsatt en differens mellan behovet av resurser och tillgängliga resurser vilket innebär en fortsatt prioritering av verksamheten.

I uppdraget som tillsynsmyndighet ingår att prioritera åtgärder där det gör mest nytta samt att ambitionsnivåer ska ses över. Utifrån att tillgängliga resurser inte motsvarar behovet har prioriteringar gjorts och ambitionsnivåer setts över.

Fördelningen av resurserna på de olika verksamhetsområdena framgår av nedanstående tabell för samhällsbyggnadsnämnden och interna myndighetsnämnden.

Verksamhetsområden	Resursbehov behovsutredning (BU) 2025 (ÅA)	Tillsynsplan (TP) 2025 (ÅA)	Skillnad BU/TP (ÅA)	Personalbudget för 2025 (ÅA)
Miljöskydd	1,53	1,27	-0,26	4,9
Förorenade områden	0,44	0,50	+0,60	
Hälsoskydd	0,42	0,57	+0,15	
Små avlopp	2,61	2,06	-0,55	
Naturvård och skyddade områden	1,16	0,49	-0,67	
Livsmedel	0,54	0,60	+0,06	0,6
Årsarbetare totalt	6,69	5,49	-1,21	5,5

Tabell 1. Sammanställning av totalt resursbehov och personaltillgångar för behovsutredning samt fördelning av resurserna för tillsynsplan för samhällsbyggnadsnämnden och interna myndighetsnämnden.

1. Inledning

Enligt miljötillsynsförordningen ska det hos tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för tillsynsmyndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. I Svenljunga kommun är samhällsbyggnadsnämnden tillsynsmyndighet samt interna myndighetsnämnden över resterande förvaltningens verksamheter. Behovsutredningen ska omfatta kommande treårsperiod och ses över vid behov, dock minst en gång per år. Det ska föras register över de verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Baserat på utredningen och registret ska nämnden inför varje verksamhetsår göra en tillsynsplan. I tillsynsplanen ska det framgå vilka prioriteringar som gjorts samt vilken tillsyn som kommer att utföras och konsekvenser av prioriteringen. Av tillsynsplanen ska det framgå hur myndigheten har tagit hänsyn till den nationella strategin för miljöbalkstillsynen.

Den aktuella behovsutredningen avser 2025 till 2027 och antogs av samhällsbyggnadsnämnden 2024-09-03. Utifrån beslutad behovsutredningen, antagen budget för 2025 och erfarenheter från 2023 och 2024 har denna tillsynsplan tagits fram.

I behovsutredningen beskrivs bland annat tillsynsuppdraget, styrande dokument, samverkan, finansiering av tillsynen samt förklaring av olika begrepp. För mer information om dessa delar hänvisas till behovsutredningen.

1.1 Sammanfattning av behovsutredningen 2025–2027

Behovsutredningen för 2025–2027 visade på ett totalt resursbehov för 2025 (år 1) på cirka 6,7 årsarbetare, se tabell 2 nedan. Specifikt visade utredningen på ett behov av resurser inom miljöbalkens område motsvarande 6,16 årsarbetare och inom området livsmedel motsvarande 0,54 årsarbetare. En särskiljning av antalet årsarbetare som behövs för intena myndighetsnämndens uppdrag är inte framtagen då denna del är en så pass liten del av de totala resurserna och tillsynsbehovet. Under respektive tillsynsområde är de verksamheter som ska få tillsyn presenterade.

Verksamhetsområden	Resursbehov enligt föregående års behovsutredning	Resursbehov enligt årets behovsutredning		
	Årsarbetare år 1	Årsarbetare år 1	Årsarbetare år 2	Årsarbetare år 3
Miljöskydd	1,43	1,53	1,53	1,51
Förorenade områden	0,38	0,44	0,50	0,53
Hälsoskydd	0,33	0,42	0,34	0,35
Små avlopp	2,77	2,61	2,61	2,52
Naturvård och skyddade områden	1,56	1,16	1,16	1,16
Livsmedel	0,65	0,54	0,43	0,55
Årsarbetare totalt	7,12	6,69	6,57	6,62

Tabell 2. Sammanställning av totalt resursbehov.

1.2 Budget 2025

Personalbudgeten för 2025 och hela miljö och livsmedelsverksamheten innebär att det finns utrymme för 5,5 miljö- och hälsoskyddsinspektörer samt livsmedelsinspektörer. Det är fortsatt en stor differens mellan behovet av resurser och tillgängliga resurser vilket innebär att prioriteringar måste göras inom verksamheten.

I budgeten finns utrymme att finanserna cirka 0,5 ÅA för extern resurs. Vilken kan komma att ske genom konsult eller samverksamavtal.

1.3 Finansiering av verksamheten

Myndighetens arbete finansieras både genom avgifter och skattemedel. Efter att behoven fastställts i behovsutredningen bedöms vad som går att avgiftsfinansiera och vad som bör skattefinansieras. Målsättningen är att så mycket arbete som möjligt ska avgiftsfinansieras. För det arbete där avgiftsfinansiering inte är möjligt måste det skattefinansieras.

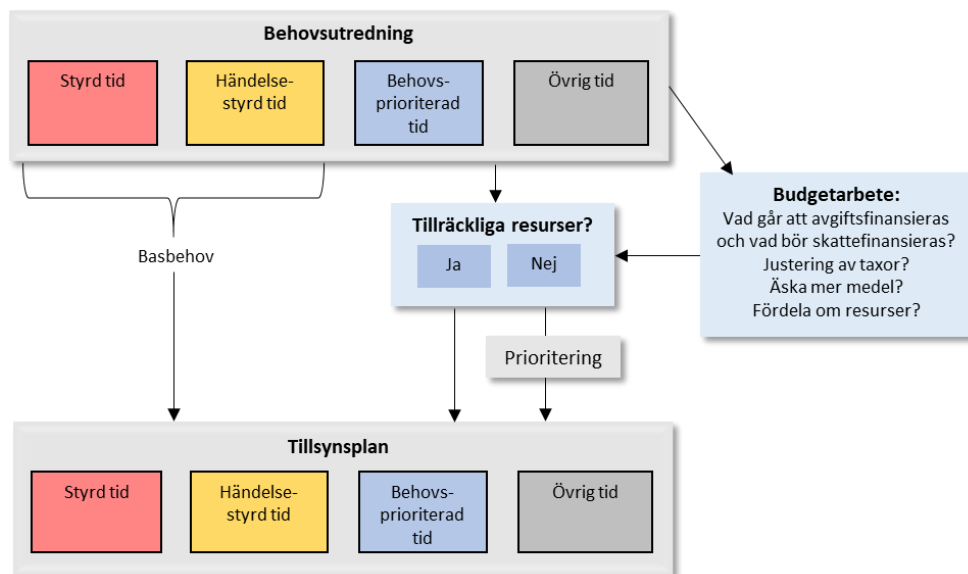
I Sverige gäller principen att "förorenaren betalar" och finns i en av EU:s regler, vilket innebär att den som påverkar människans hälsa eller miljön ska betala myndighetens kostnader för tillsynen.

1.4 Förhållandet mellan behovsutredning, budgetarbete och tillsynsplan

En behovsutredning tas fram som ska visa vilket behov av resurser som finns för att utföra myndighetens arbete. Behovsutredningen och olika uppföljningar av verksamheten utgör en grund för framtagande av budgeten. Av budgeten framgår vilka resurser som finns tillgängliga. Med behovsutredning och budget som grund kan en tillsynsplan tas fram.

De arbetsuppgifter som omfattas av kategorierna styrd tid och händelsestyrd tid utgör tillsynsmyndigheternas basbehov, till vilka myndigheten alltid måste kunna avsätta den mängd tid och resurser som behövs. Dessa delar förs över direkt från behovsutredningen till tillsynsplanen, se figur 1 nedan.

I behovsutredningen bedöms resursbehovet för behovsprioriterad tid. Om budgeten innebär att inte tillräckliga resurser finns måste prioriteringar göras eller ambitionsnivån ses över. Det är framför allt inom den behovsprioriterad tiden prioriteringar kan göras.

Figur 1. Förhållandet mellan behovsutredning, budgetarbete och tillsynsplan

1.5 Kompetenskrav och utbildning

Det ställs stora krav på tillsynsmyndigheten för att säkerställa att det finns tillräcklig kompetens för att utföra myndighetsuppdraget effektivt och rättssäkert med hög kvalitet.

Personalen har en universitet- eller högskoleutbildning, eller relevant utbildning och erfarenhet som arbetsgivaren bedömer likvärdig för de uppgifter som ska utföras. I samband med medarbetarsamtalen förs dialog och dokumentation med medarbetare och chef kring behov av fort- och vidareutbildning. Personalen deltar kontinuerligt i olika typer av fortbildningar kring exempelvis de specifika tillsynsområdena, tillsynsmetodik samt lagstiftning med mera.

1.6 Beskrivning av övrig tid och handläggningstid

Övrig tid

Övrig tid, är sådan tid som inte är direkt handläggningstid men som behövs för att verksamheten ska fungera. Det beskrivs närmare i behovsutredningen.

Handläggningstid

Handläggningstid delas upp i följande kategorier:

- Styrd tid
- Händelsestyrd tid
- Behovsprioriterad tid

Styrd tid

Styrd tid är sådan tid som går åt till uppgifter myndigheten måste utföra och som kan planeras in i förväg, både när de inträffar och hur mycket tid som ska läggas. Här finns till exempel tillstånd- och anmälningspliktiga verksamheter (så kallade A-, B-, IUV och H- och C verksamheter) som betalar en fast årlig avgift.

Händelsestyrd tid

Tiden i denna kategori benämns som händelsestyrd eftersom det inte i förväg går att planera precis när eller i vilken omfattning behovet kommer uppstå.

Händelsestyrd tid omfattar ärenden som kommer in till myndigheten som måste hanteras så som ansökningar, anmälningar, klagomål, olyckor, remisser, samråd, besvara myndigheter, rådgivning med mera.

Behovsprioriterad tid

Behovsprioriterad tid omfattar den planerade tillsynen på verksamheter som inte är anmälningspliktiga inom miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (så kallade U respektive UH verksamheter).

Denna kategori kan även omfatta nationella och regionala tillsynsprojekt. Ansvarig nämnd planerar denna tillsyn utifrån lokala förutsättningar. Tillsynsfrekvensen för dessa verksamheter varierar och kan vara årlig, återkommande, projektinriktad eller sporadisk.

1.7 Planering övrig tid

I detta avsnitt redovisas behovet av den övriga tiden och vilka utvecklingsarbeten som planeras att göras samt konsekvenser av det som prioriterats bort.

Nedan redovisas aktiviteter som ryms inom övrig tid per person som oftast inte går att prioritera bort, vilket är ett snitt på 685 timmar per person:

- Kompetensutveckling och utbildning
- Personalmöten och medarbetarsamtal
- Förvaltningsaktiviteter
- Fackligt arbete och samverkan
- Skyddsombud
- Underhåll och service av utrustning, förbrukningsvaror
- Enhetsmöten
- Paus, teknikstrul och förflyttningar i kommunhuset
- Introduktion

Fokusområde

- Aktiviteter som berör personalens arbetsmiljö för ökad arbetsglädje.
- Kvalitetsarbete (digitalisering, automatisering, rutiner, lathundar, mallar och liknande)
- Utvecklingsarbete (utveckling och spridning av nya arbetssätt och bygga en kultur som inspirerar och tillåter experimenterande och testande, utforskande och medskapande)
- Utveckla företagsklimatet genom att vara mer effektiva och ha en serviceorganisation med myndighetsansvar.

Konsekvenser av övrig tid som inte prioriterats

I en mindre kommun med fler tillsynsområden per handläggare ställer detta höga krav på kompetens och utbildning. För att bibehålla samt upprätthålla rätt

kompetens inom respektive tillsynsområde behöver varje handläggare avsätta tid för detta. Om denna typ av övrig tid inte prioriteras kan detta komma att påverka enhetens rättssäkerhet. Vi vill också bibehålla en hög kompetens för att möta våra invånare och verksamheter med en god service.

Om inte tillräckligt med resurser avsätts för utvecklingsarbetet kommer det ta längre tid att effektivisera verksamheten så som automatisering och digitalisering. Det kommer också ta längre tid att fram nya arbetssätt, till exempel ökad självservice och digitala checklistor.

2. Beskrivning av tillsynsansvaret

2.1 Tillsynsansvaret

Som tillsynsmyndighet ska den ansvariga nämnden, på eget initiativ eller efter anmälan, i nödvändig utsträckning, kontrollera att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs. Vid brister ska den ansvariga nämnden vidta de åtgärder som behövs för att lagstiftningen ska följas.

Myndigheten ska också vara kommunens sakkunniga i miljö- och hälsoskyddsfrågor och naturvård, som inte rör ren myndighetsutövning exempelvis gällande bygglov samt detalj- och översiktsplaner.

Nämndens verksamhet styrs till övervägande del av lagstiftning, nationella dokument och mål men även lokala dokument och mål. Nedan är beskrivet kort om respektive område.

Lagstiftning

De lagar som främst styr nämndens arbete är: miljöbalken, smittskyddslagen, lagen om foder och animaliska biprodukter, livsmedelslagen, alkohollagen, strålskyddslagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, lagen om sprängämnesprekursorer samt EU och EG-lagstiftning, förordningar och föreskrifter kopplade till lagarna.

Nämndens arbete måste även förhålla sig till bland annat: kommunallagen, förvaltningslagen, viteslagen, offentlighets- och sekretesslagen och dataskyddsförordningen GDPR (The General Data Protection Regulation).

Globala målen

Tillsynen är en del i strävan att uppnå Sveriges nationella miljö kvalitetsmål och de folkhälsopolitiska målen. Tillsynen ska ha en tydlig koppling till de globala målen i Agenda 2030 samt de nationella, regionala och lokala miljömålen.

Nationella målen

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt och djurliv

Av de nationella målen berör alla utom mål 10 och 14 Svenljunga kommun.

Tillsyn gentemot verksamheter med utsläpp till vatten, till exempel tillsyn av små avlopp och jordbruk, prioriteras särskilt högt för att vi ska kunna uppnå miljömålen;

Grundvatten av god kvalitet, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt Levande kust och skärgård.

Tillsyn av strandskydd och vattenskyddsområden är viktigt för att uppnå främst miljömålen: Ett rikt växt- och djurliv, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans, Levande kust och skärgård, samt Grundvatten av god kvalitet.

EU:s vattendirektiv

Kommunen har genom införandet av EU:s vattendirektiv fått ett tydligare uppdrag att arbeta med vattenförvaltning och förbättra eller skydda vattenmiljön i våra sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten. Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2022 – 2027 är vägledande för tillsyn samt strategiskt arbete. I tillsynen ska det bland annat säkerställas att verksamheter vidtar de skyddsåtgärder som är nödvändiga för att miljö kvalitetsnormer för vatten ska efterlevas.

Nationell strategi för miljöbalkstillsynen

En nationell strategi för miljöbalkstillsynen har tagits fram av ett antal statliga myndigheter (Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Läke medelsverket, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Socialstyrelsen, Energimyndigheten och Svenska kraftnät). och är ett gemensamt verktyg för att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. Strategin gäller för perioden 2022–2025 och enligt miljö tillsynsförordningen ska det framgå hur kommunen tar hänsyn till den. Strategin innehåller sju olika fokusområden som tillsynsmyndigheterna ska använda som vägledning i tillsynsplaneringen.

I tillsynsplanen bedöms vilka fokusområden och tillsynsaktiviteter utifrån nationella strategi för miljöbalken som ska arbetas in. Det finns tillsynsaktiviteter som ryms inom den återkommande planerade tillsynen och här påverkar strategin inriktningen av tillsynen. Det finns tillsynsaktiviteter som medför en ny eller ökad omfattning av tillsyn vilket medför behov av resursförstärkning eller en bortprioritering av annan tillsyn. Dessa tillsynsaktiviteter väger tyngre än andra tillsynsområden. Det är inom tillsynsområden som inte berörs av strategin som nämnden har prioriterat bland den behovsprioriterade tiden.

Vilka aktiviteter i den nationella strategin som är aktuella inom nämndens ansvarsområde benämns under respektive tillsynsområde.

Lokala dokument och mål

Kommunen har fullmäktigemål, nämndsmål och enhetsmål som tillsammans med behovsutredningen kan ligga till grund till prioriteringar i tillsynsplanen. Hur man arbetar med dem tydliggörs bland annat i enhetens verksamhetsplan. Målen sträcker sig över en mandatperiod.

Följande mål har beaktats inom miljöbalkstillsynen:

Fullmäktigemål 1: Vi ger barn och unga upp till 30 år förutsättningar för fortsätta studier, sysselsättning och arbete

Nämndmål 1.1: Samhällsbyggnadsnämnden ska skapa och bibehålla stimulerande livsmiljöer samt bidra till en hälsosammare livsstil för barn- och unga

Miljö- och byggenhetens mål: Miljö- och hälsomässigt säker miljö för barn och unga

Aktivitet under 2025 för att uppnå mål:

- Prioritera tillsyn i skolan
- Utföra tillsyn i flerbostadshus
- Ta fram informationsmaterial kopplat till kemikalier i skolan och hemmet.

Fullmäktigemål 2: God ekonomisk hushållning

Nämndsmål 2:1: Samhällsbyggnadsnämnden ska genom hållbar konsumtion och produktion anpassa verksamheten till ett förändrat klimat.

Aktivitet under 2025 för att uppnå mål:

- Kontinuerliga uppföljningar av nedlagd och debiterad tid.

Fullmäktigemål 3: Vi skapar en attraktiv kommun för alla

Nämndmål 3.1: Samhällsbyggnadsnämnden ska bidra till kommunens tillväxt och attraktivitet genom att utveckla och bevara kommunens värden.

Miljö- och byggenhetens mål: Vi ska ge en god och enhetlig service till dem som vi är till för.

Aktivitet för att uppnå mål:

- Framtagna nyckeltal för små avlopp ska följas upp. Nyckeltal kopplat till återkoppling till sökande eller fastighetsägare i tillsyn och tillståndsärenden.
- 80 % av inspektionsmeddelandena ska skickas ut inom 3 veckor

Miljö- och byggenhetens mål: Arbeta med förebyggande tillsyn samt kunskapsspridning genom att bistå med utbildningar/informationsträffar till verksamhetsutövare inom olika branscher.

Aktivitet för att uppnå mål:

- Hålla infoträffar inom olika tillsynsområdena strandskydd, små avlopp och bostadstillsyn.

Fullmäktigemål 4: Vi bidrar till minskad miljö- och klimatbelastning

Nämndmål 4.1: Samhällsbyggnadsnämnden ska värna om kommunens vatten

Aktivitet för att uppnå mål:

- Vi ska bedriva tillsyn på samtliga små avlopp som är äldre än 10 år
- Ta fram gemensamma riktlinjer för utsläpp till dagvatten i Åtrans avrinningsområde
- Medverkande i framtagande av en brand- och släckvattenplan
- Prioritera tillsyn på verksamheter inom kommunens vattenskyddsområde

3. Respektive tillsynsområde

3.1 Miljöskydd

Vägledande miljö kvalitetsmål för området

Giftfri miljö, begränsad klimatpåverkan, frisk luft, skyddande ozonskikt, ingen övergödning, grundvatten av god kvalitet, god bebyggd miljö.

Beskrivning av området

Miljöskydd omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 9, exklusive hälsoskydd, samt kapitel 14 och 15 i miljöbalken. Miljöskyddstillsynen syftar till att förbättra och trygga en god miljö utomhus och till att förhindra och förebygga utsläpp till mark, luft och vatten.

Miljöskyddsområdet är brett och inbegriper bland annat följande delområden: miljöfarliga verksamheter, avfall, hantering av massor samt kemiska produkter.

Inom området ingår tillsyn på alla objekt som omfattas av tillsyn enligt kapitel 9 i miljöbalken. Detta omfattar B- och C-verksamheter såväl som U-verksamheter.

Arbetet bedrivs främst genom planerad tillsyn, handläggning av prövningsärenden, remissyttranden i tillståndsärenden samt inspektioner i samband med klagomål eller tillbud. I den planerade tillsynen ingår normalt att kontrollera villkor och andra beslut, egenkontroll, kemikaliehantering, avfallshantering, samt utsläpp till vatten, luft och mark.

Plan 2025

Styrd tid

I kommunen finns i nuläget totalt cirka 320 miljöfarliga verksamheter, varav 11 verksamheter ligger under interna myndighetsnämndens ansvar. I den styrda tillsynen inom miljöskydd ingår tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter. Det finns 5 anmälningspliktiga C-verksamheter som drivs av andra enheter på förvaltningen.

Verksamheter inom styrd tillsyn har högsta prioritet och får tillsyn med täta intervall.

Den styrda tiden inbegriper även granskning av inkommande rapporter gällande köldmedia och cisterner samt den statligt styrda miljöövervakningen.

Händelsestyrd tid

Händelsestyrd tid omfattar bland annat handläggning av anmälan om miljöfarlig verksamhet, avfall för anläggningsändamål, ansökan om spridning av bekämpningsmedel och annat som beror på bestämmelser i bland annat vattenskyddsföreskrifter. Här ingår även extra tillsyn som går utöver den normala planerade tillsynen och som har sin orsak i bristande efterlevnad av lagstiftningen.

Behovsprioriterad tid

Under behovsprioriterad tid ryms icke-anmälningspliktiga så kallade u-verksamheter. Tillsynsbehovet har bedömts utifrån om tillsynsområdet har normalt eller sporadiskt tillsynsbehov.

Den behovsprioriterade tiden fördelas inom miljöskydd på cirka 270 U-verksamheter totalt varav 6 stycken drivs av andra enheter på förvaltningen.

Tillsyn miljöskyddsobjekt	Tillsyn 2025	Tillsyn 2026	Tillsyn 2027
C verksamheter			
- Dagvattendammar		3	
- Deponi	1	1	1
- Avfall			

Tillsyn miljöskyddsobjekt	Tillsyn 2025	Tillsyn 2026	Tillsyn 2027
U - verksamheter			
- Äldre deponier	4	4	4
- Fordonsservice		1	
- Kemiska produkter	1		
Totalt antal verksamheter/objekt som ska få tillsyn	6	9	5

Tabell 3 Översikt över antalet tillsynsbesök per år och bransch.

Fokusområde

Då interna myndighetsnämnden har tillsynsansvar över så få verksamheter kommer samtliga att få tillsynsbesök som ligger i ett intervall för att få besök 2025.

Prioritering av tillsyn

Ingen bortprioritering är gjord inom tillsynsområdet miljöskydd. Uppskattningen för omfattningen av förvaltningsövergripande arbete under 2025 har sänkts samt att inget övertag av verksamheter från Länsstyrelsen kommer att ske 2025.

Konsekvenser av tillsyn som inte prioriteras

Att tillsyn inte kan utföras på de mindre verksamheterna kan innebära att:

- utsläppen till mark, vatten och luft inte begränsas i tillräcklig omfattning
- mer tid kan behöva läggas på händelsestyrda uppgifter, såsom klagomål, istället för förebyggande arbete
- kontakt med verksamhetsutövare som har mindre kunskap om miljöbalkens regler uteblir och där miljönyttan många gånger är som störst
- det blir minskad likabehandling
- trovärdigheten för oss som myndighet minskar

3.2 Förorenade områden

Vägledande miljö kvalitetsmål för området

Giftfri miljö.

Beskrivning av området

Detta avsnitt omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 10 i miljöbalken. Tillsynen omfattar potentiella och konstaterade föroreningskador i mark, grundvatten, ytvatten, sediment och byggnader.

Att identifiera, undersöka och åtgärda områden som förorenats av befintliga eller tidigare verksamheter är ett viktigt led i arbetet att minska riskerna för att människor och miljö utsätts för farliga ämnen.

I den nationella strategin för miljöbalkstillsynen är förorenade områden ett fokusområde. Den övergripande nationell målsättning är att alla områden med mycket stor risk eller stor risk (riskklass 1 och 2) vara åtgärdade till 2050.

Plan 2025

Styrd tid

Styrd tid förekommer inte inom förorenade områden.

Händelsestyrd tid

Händelsestyrd tid omfattar bland annat handläggning anmälan om efterbehandling av förorenade områden, anmälan enligt Miljöbalken när föroreningar påträffas vid exempelvis grävarbeten och byggnationer samt vid klagomål eller tillbud. Vid klagomål och tillbud bedrivs även tillsyn och uppföljning av efterbehandlingsåtgärder/sanering/avhjälpandeåtgärder.

Behovsprioriterad tid

Det finns ett stort behov av tillsyn av förorenade områden. De mest prioriterade områden det vill säga riskklass 1 (mycket stor) eller riskklass 2 (stor risk) som har störst påverkan på människors hälsa eller miljö ska åtgärdas. Även förorenade områden med lägre riskklass eller som enbart är branschklassade men som ändå bedöms som prioriterade räknas hit.

Det nationella målet är att alla förorenade områden är åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön 2050. Det vill säga de mest prioriterade områdena behöver åtgärdas.

Fokusområde

Verksamheten har inte uppmärksammat att det finns ett behov att utreda ansvar för någon av resterande förvaltningens verksamhet.

En intern handlingsplan för förorenade områden togs fram under 2020. Den är ett bra stöd för tillsynen och planeringen för i vilken takt tillsynen måste utföras. För

att nå de regionala målen behöver miljö- och hälsoskydd arbeta efter målen, strategin och prioriteringsgrunderna i handlingsplanen. Under 2025 har enheten som mål att se över handlingsplanen och uppdatera den.

Bortprioritering av tillsyn

Inga bortprioriteringar är planerade

Konsekvenser av tillsyn som inte prioriteras

Bedömningen är att det inte är lämpligt att göra större bortprioriteringar arbetet med förorenad mark då denna typ av arbete ofta innebär en långdragen process. Det är därför av stor vikt att avsätta resurser detta för att upprätthålla ett kontinuerligt arbete med handläggning för att driva arbetet framåt samt att verksamheterna ska ha tid att vidta nödvändiga åtgärder fram till 2050

Att starta större ärenden inom arbetsområdet förorenad mark är i regel väldigt komplext när ansvar inte finns kvar för föroreningarna.

Om man inte har tillräckligt hög takt och förmåga att bedriva tillsyn av prioriterade förorenade områden utifrån en fastställd handlingsplan finns risk att områden med mycket stor risk eller stor risk (riskklass 1 och 2) inte hinner åtgärdas till 2050.

I nationella strategin finns en tillsynsaktivitet att tillsynsmyndigheterna senast år 2025 ska ha tagit fram en strategi samt att tillräckligt med resurser ska avsättas för tillsyn av prioriterade områden. Om man inte arbetar strategiskt och avsätter tillräckliga resurser från början kan det finnas risk att det blir mer arbete längre fram samt att man inte uppnår den nationella målsättningen.

3.3 Hälsoskydd

Vägledande miljö kvalitetsmål för området

Giftfri miljö, Frisk luft, God bebyggd miljö, Säker strålmiljö.

Beskrivning av området

Detta avsnitt omfattar den hälsoskyddstillsyn som utgår från kapitel 9 i miljöbalken samt andra lagar såsom Smittskyddslagen, Strålskyddslagen och Tobakslagen.

Tillsynen syftar till att skydda människors hälsa i bostäder, offentliga eller allmänna lokaler och lokaler där människor får vård eller behandling, samt smittskydd.

Nämndens ansvar är att undanröja och förebygga olägenheter för människors hälsa.

Verksamhetsområdet för hälsoskydd är brett och inbegriper följande delområden: hygieniska behandlingar, bassängbad, undervisningslokaler, evenemang med höga ljudnivåer solarier, bostäder, hotell, idrottsanläggningar med mera.

Inom hälsoskydd hanteras även tillsyn för att förhindra smittspridning enligt smittskyddslagen, samt över rökfria miljöer enligt tobakslagen.

Arbetet bedrivs främst genom planerad tillsyn, handläggning av prövningsärenden, remissyttranden i tillståndsärenden samt inspektioner i samband med klagomål.

Plan 2025

Styrd tid

I den styrda tillsynen inom hälsoskydd ingår anmälningspliktiga verksamheter (H-verksamheter) såsom skolor, förskolor, bassängbad, solarium och hygieniska verksamheter, det vill säga verksamheter som utför stickande skärande behandlingar där risk för blodsmitta eller annan smitta finns.

Sammanlagt omfattas 1 objekt av styrd tillsyn som ligger inom interna myndighetsnämndens tillsynsansvar. Verksamheter inom styrd tillsyn har högsta prioritet och får tillsyn med täta intervall.

Händelsestyrd tid

Händelsestyrd tid omfattar bland annat handläggning av anmälan om nya lokaler och verksamheter, klagomål om olägenhet för människors hälsa, anmälan eller ansökan utifrån lokala föreskrifter, uppföljande tillsyn med mera.

Behovsprioriterad tid

Den behovsprioriterade tiden fördelas inom hälsoskydd på cirka 46 UH-verksamheter som ej är anmälningspliktiga verksamheter

Tillsyn hälsoskyddsobjekt	Tillsyn 2025	Tillsyn 2026	Tillsyn 2027
H- verksamheter			
- Idrottsanläggning	1		
- Badplatser		12	
Rökfria miljöer	17		
Totalt antal verksamheter/objekt som ska få tillsyn	18	12	

Tabell 4 Översikt över antalet tillsynsbesök per år och bransch.

Fokusområde

Enligt den nationella tillsynsstrategin så är tillsyn av bassängbad ett fokusområde. Idag så har verksamheten tillsyn vart 3:e år men tillsyn är planerad att göras med Naturvårdsverkets nya tillsynsvägledning.

Det har under flera års tid utförts återkommande tillsyn av rökfria miljöer. Under 2025 kommer en specifik tillsynsinsats utföras på kommunala lekplatser. Syftet med tillsynen är att skydda människor mot att utsättas för tobaksrök och skydda att barn och unga från att börja använda tobak.

Någon plan för 2027 är inte satt då hänsyn kommer att tas till kommande tillsynstrategier eller annan vägledning under 2025 och kommande tillsynsplan.

Bortprioritering av tillsyn

Ingen bortprioritering har utförts.

Konsekvenser av tillsyn som inte prioriteras

Att inte prioritera tillsyn kopplat till hälsoskydd minskar möjligheten att hindra eller förebygga skada eller olägenhet för människors hälsa och framförallt för barn och unga.

Att inte ha ett tillräckligt förebyggande tillsynsarbete avseende till exempel fastighetsägare och andra inte anmälningspliktiga verksamheter leder också till ineffektivt arbete. Att hantera ärenden via klagomål ger ofta ett merarbete och inte lösningar för flera utan bara för den som ärendet rör.

3.4 Små avlopp

Vägledande miljö kvalitetsmål för området

Ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag

Beskrivning av området

Små avlopp är avloppsanläggningar som är dimensionerade för upp till 200 personekvivalenter. Inrättandet av små avloppsanläggningar kräver tillstånd enligt miljöbalken. Tillsynen omfattar alla små avlopp som finns i kommunen och den syftar bland annat till att minimera närsaltläckage, läckage av syreförbrukande ämnen och smittspridning.

Plan 2025

Styrd tid

Styrd tid som förekommer är den tillsynen som sker på de kommunala anmälningspliktiga reningsverken vilket är 2 st C-verksamheter som kommer få tillsyn 2025.

Händelsestyrd tid

Händelsestyrd tid omfattar bland annat handläggning av avloppsansökningar, slamtömningsdispenser, uppföljning av förbud, förhandsbesked, klagomål, uppföljande tillsyn med mera.

Behovsprioriterad tid

Den behovsprioriterade tillsynen inbegriper tillsyn av små avlopp, minireningsverk samt tillsynsprojekt (tillsyn inom VSO).

Kommunen har 7 små kommunala reningsverk och ingen av dem kommer att få tillsyn under 2025.

Tillsyn avloppsobjekt	Tillsyn 2025	Tillsyn 2026	Tillsyn 2027
C- verksamheter	2	2	2
U- verksamheter		3	
Avloppsreningsverk - Små avlopp			4
Totalt antal verksamheter/objekt som ska få tillsyn	2	5	6

Tabell 5 Översikt över antalet tillsynsbesök per år och bransch.

Fokusområde

Kommunens avloppsreningsverk har olika tillsynsintervall beroende på dess storlek och intervallet ligger mellan varje – vart 3:e år. Fokus under 2025 är kommunens 2 c- verksamheter som har tillsyn varje år.

Bortprioritering av tillsyn

Ingen bortprioritering har utförts.

Konsekvenser av tillsyn som inte prioriteras

Det blir en ökad risk att miljön och människors hälsa påverkas negativt på grund av avloppsanläggningar som inte uppfyller kraven. Miljön riskerar att påverkas genom utsläpp av fosfor, kväve, läkemedelsrester, tvätt- och hudvårdskemikalier.

Människors hälsa riskerar att påverkas genom förorenat dricks- eller badvatten.

3.5 Naturvård och skyddade områden

Vägledande miljö kvalitetsmål för området

Ett rikt växt- och djurliv, Levande sjöar och vattendrag, Bara naturlig försurning, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmark, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Grundvatten av god kvalitet.

Beskrivning av området

Detta avsnitt omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 7 i miljöbalken.

Inom området ingår provning och tillsyn avseende strandskydd och till viss del vattenskyddsområden.

Plan 2025

Styrd tid

Styrd tid förekommer inte inom området för naturvård.

Händelsestyrd tid

Händelsestyrd tid omfattar bland annat yttrande kring strandskyddsdispenser, klagomål som berör strandskyddsärenden, ansökan kring åtgärder inom vattenskyddsområde men majoriteten av tiden innebär handlägga strandskyddsdispenser.

Behovsprioriterad tid

Den behovsprioriterade tillsynen inbegriper tillsyn av strandskyddet samt uppföljning av dispenser.

Fokusområde

Enligt vägledning från Länsstyrelsen så ska strandskyddsdispenser från 10 år tillbaka i tiden ske- Vilket innebär att uppföljning kommer att ske årsvis med fokus på dispenser som inkommit under 2015 och framåt. Verksamhetens kommer följa upp 10 dispenser per år vilket innebär att någon eller några kan hamna under den interna myndighetsnämnden ansvar.

Det finns ett behov att bedriva regelbunden tillsyn i områden kring våra sjöar. Genom utsökning i våra kartsystem har 813 fastigheter identifierats inom strandskyddat område och verksamheten avser att utföra 20 tillsyner under 2025. Det innebär att tillsyn kan utföras på någon annan enhets verksamhet men

bedömningen är att den chansen är liten då planerat område främst omfattar privata fastigheter.

Bortprioritering av tillsyn

Det är svårt att bedöma hur stor andel av strandskyddet som kan beröra den interna myndighetsnämnden och därför svårt att säga att en annan prioritering än den som är gjord under samhällsbyggnadsnämndens ansvar kan göras.

Bortprioriteringen för samhällsbyggnadsnämnden är följande:

I dagsläget är det endast 2 miljöhandläggare som har kunskap inom tillsynsområdet strandskydd. Arbetet med strandskyddstillsynen är fortsatt relativt nytt i större omfattning vilket gör att det finns svårigheter att bedöma tidsåtgången.

Av denna anledning finns svårigheter öka antalet tillsynsärenden då mängden efterarbete och bedömning av tillsynen över tid är svår. Skapas fler tillsynsärenden finns risk att återkopplingen till fastighetsägarna drar ut i tid och förtroendet samt servicen från myndigheten riskerar att minska.

Konsekvenser av tillsyn som inte prioriteras

Om inte tillsynsarbetet kommer fortsätta så minskas förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden samt att det finns risk att livsvillkoren för djur- och växtlivet försämras. I tillsynsplanen har tid lagts in på tillsyn men timmarna har minskat i förhållande till behovet.

§ 4

Redovisning av anmälda delegationsbeslut

Diarienummer: IMN-2023-20

002

Beslut

Interna myndighetsnämnden godkänner redovisningen av de delegationsbeslut som finns upptagna i följande förteckningar:

- Anmälda delegationsbeslut 240827-250120

§ 5

Information från miljö- och byggchefen

Diarienummer:

Beslut

Interna myndighetsnämnden tackar för informationen.

Sammanfattning

Vi ser en sårbarhet i att vi bara har en livsmedelsinspektör, därför funderar vi på att upphandla en konsult som kan stötta.

Organisationsförändring: 1:e miljöhandläggare har bytt titel till verksamhetsutvecklare miljö- och byggenheten. All central administration har samlats under miljö- och byggenheten. Vi har även en verksamhetsutvecklare som arbetar med digital utveckling och e-tjänster.

Information om strandskyddstillsyn; varför och hur vi arbetar med frågan.

Vi påbörjade tillsyn på fastighetsägarens egenkontroll förra året.

Föredragande

Ärendet föredrogs av Christine Berggren, enhetschef miljö och bygg.